

SKOLAN I SAMHÄLLET (UCG33K/UCG34K)

Utbildningens historia och skolans plats i samhället, 6,5hp

Bilden tagen av [Picography](#), licens under [Creative commons](#)

STUDIEMANUAL

HT2019

Delkursansvarig: Petter Sandgren

LITTERATUR

Huvudbok (införskaffas av studenten):

Larsson, Esbjörn & Westberg, Johannes (red), *Utbildningshistoria. En introduktion*. Lund Studentlitteratur, 2015. 2 upplagan. Valda delar.

Texter som tillhandahålls av institutionen (på Mondo)

1946 års skolkommissions betänkande med förslag till riktlinjer för det svenska skolväsendets utveckling. Kapitel 1 & 2. SOU 1948:27. [Elektronisk resurs]

Anderson, Robert. "The Idea of the Secondary School in Nineteenth-century Europe." *Paedagogica Historica* 40.1-2 (2004): 93-106. [Elektronisk resurs]

Bunar, Nihad. "Utbildning och mångkultur – det globala samhället" i Lundgren, Ulf P., Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red.), *Lärande, skola, bildning*. Stockholm: Natur & Kultur, 2017. [Elektronisk resurs]

Carlbaum, Sara (2018). "Utvärdering, marknadsföring och skolval" i Dahlstedt, Magnus & Fejes, Andreas. *Skolan, marknaden och framtiden*. Lund: Studentlitteratur. [Elektronisk resurs]

Carlgren, Ingrid. "Lärarna i kunskapsamhället - flexibla kunskapsarbetare eller professionella yrkesutövare?" i Carlgren, Ingrid m.fl.: *Den forskande läraren – med ansvar för yrkets kunskapsbildning*. Stiftelsen SAF, 2009. [Elektronisk resurs]

Florin, Christina och Johansson, Ulla. "Tre kulturer - tre historier. Disciplinering i läroverk, flickskolor och folkskolor under 1800-talets senare hälft" i Nordström, Stig G., Richardson, Gunnar & Rodhe, Birgit (red.), *Utbildningshistoria*. Uppsala, 1990. [Elektronisk resurs]

Forsberg, Håkan, *Kampen om eleverna: gymnasiefältet och skolmarknadens framväxt i Stockholm, 1987-2011*, Uppsala universitet, Diss. Uppsala : Uppsala universitet, 2015. [Elektronisk resurs] Valda delar.

Furuhagen, Björn, Janne Holmén, and Janne Sääntti. "The ideal teacher: orientations of teacher education in Sweden and Finland after the Second World War." *History of Education* (2019): 1-22. [Elektronisk resurs]

Karlsson, KG & Oskarsson, Magnus, "Pisa ur ett forskarperspektiv", i Hult, Agneta & Olofsson, Anders (red.), *Utvärdering och bedömning i skolan: för vem och varför?* Stockholm: Natur & Kultur, 2017. [Elektronisk resurs]

Lundström, Ulf & Rönnberg, Linda, "Att styra skolan med marknaden som förebild" i Lindblad, Sverker & Lundahl, Lisbeth (red.), *Utbildning: makt och politik*. Lund: Studentlitteratur, 2015. [Elektronisk resurs]

Sellar, Sam, and Bob Lingard. "The OECD and the expansion of PISA: New global modes of governance in education." *British Educational Research Journal* 40.6 (2014): 917-936.

Palme, Mikael, *Det kulturella kapitalet: Studier av symboliska tillgångar i det svenska utbildnings-systemet 1988-2008*. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis (AUU), 2008. [Elektronisk resurs]. Valda delar.

Läroplan för grundskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11). Kapitel 1.

Utbildningens historia och skolans plats i samhället, 6,5 hp ingår i kursen *Skolan i samhället* och utgör en del av lärarprogrammets utbildningsvetenskapliga kärna (UVK). Det innebär att det är en obligatorisk kurs för alla som påbörjat lärarprogrammet från och med ht 2011.

Föreliggande studiematerial är en introduktion till dina studier i delkursen *Utbildningens historia och skolans plats i samhället*. Den är tänkt att utgöra ett stöd för dig som student och utgår ifrån kursplanen.

KONTAKTUPPGIFTER

Funktion	Namn	Adress
Kursgivande institution	Institutionen för pedagogik och didaktik	www.edu.su.se
Kursansvarig	David Thorsén	David.thorsen@edu.su.se
Delkursansvarig	Petter Sandgren	petter.sandgren@edu.su.se
Kursadministratör	Maria Nedvigo	Maria.nedvigo@edu.su.se
Undervisande lärare	Tobias Dahlqvist Joakim Landahl Ida Olsson Al Fakir Monika Ringborg Petter Sandgren Robert Thorp	Tobias.dahlqvist@edu.su.se Joakim.landahl@edu.su.se Ida.olsson@edu.su.se Monika.ringborg@edu.su.se Petter.sandgren@edu.su.se Robert.thorp@edu.su.se
Föreläsare	Daniel Lövheim Jonas Gustafsson Johanna Ringarp	daniel.lövheim@edu.su.se jonas.gustafsson@edu.su.se johanna.ringarp@edu.su.se

NÅGRA ORD OM KURSENS GRUNDLÄGGANDE STRUKTUR

Studier på högskolenivå kräver ett mått av självstudier, självständighet och eget ansvarstagande. De lärarledda momenten täcker bara en del av kursens innehåll och är tänkta att ge en introduktion till kursens innehållsliga teman. För att tillägna sig kursens lärandemål krävs det, med andra ord, förutom deltagandet i de olika verksamheterna (föreläsningar, seminarier, grupparbete etc.) även en hel del eget arbete, förberedelser och självstudier. Och detta förutsätter att du på ett aktivt och självständigt sätt läser litteraturen, deltar i diskussionerna, tar ditt ansvar i grupparbeten samt kritiskt bearbetar och granskar kursinnehållet.

Delkursen är baserad på olika undervisningsformer: föreläsningar, litteraturseminarier samt grupparbeten och gruppredovisningar. Den lärarledda undervisningen är ett stöd för att du på bästa möjliga sätt ska kunna tillgodogöra dig kursens innehåll och innehållet i den kurslitteratur som tillhör utbildningen. Du bör dock vara uppmärksam på det faktum att varken föreläsningarna eller seminarierna kan täcka hela kursinnehållet på ett helt uttömmande sätt. Föreläsningarna är till för att ge en fylligare bakgrund och ett tydligare ramverk som kan underlätta förståelsen av litteraturen och möjliggöra en fördjupning i de teman som litteraturen berör. På seminarierna står litteraturen i centrum men då behandlas av utrymmesskäl enbart delar av den obligatoriska litteraturen. Avsikten med seminarierna är att du ska få en möjlighet till fördjupad förståelse och insikt i kursens olika teman och se exempel på hur texter diskuteras och analyseras. Nyckeln till ett lyckat litteraturseminarium är att du är väl förberedd med anteckningar och svar på/reflektioner över seminarietexterna.

Utbildningen vilar på vetenskaplig grund och studierna förväntas utveckla din förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar. Den avser utveckla din förmåga att formulera, avläsa, urskilja och lösa problem men också att på egen hand söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå (SFS 2009:1037 Högskolelagen). Detta förutsätter självklart att du som student inte bara läser litteraturen utan även aktivt deltar i diskussionerna och reflekterar över innehållet tillsammans med andra. Du ska även försöka tillägna dig det språkbruk och de analytiska ramar som presenteras, men också försöka att behålla en kritisk blick.

DELKURSENS SYFTE OCH INNEHÅLL

Delkursen behandlar det svenska skolväsendets historia och ger sociologiska perspektiv på relationen mellan utbildning och samhälle. Den tar upp hur utbildningshistorien påverkats av samhällsförändringar och ideologiska strider, men också av den föränderliga synen på kunskap, elever och lärarprofessionen. Skolans betydelse för att under olika perioder såväl återskapa som minska sociala ojämlikheter belyses, framför allt i relation till klass, genus och etnicitet. Dessutom behandlas skolan som en politiskt styrd organisation. Olika politiska styrmodeller presenteras och deras betydelse för den pedagogiska praktiken diskuteras. I temat utvärdering behandlas såväl utvärdering i som av skolverksamhet. Därvid läggs tonvikt bland annat på utvärdering som styrning och som uppföljning av pedagogisk verksamhet. Såväl utvärderingsmodeller som bakomliggande förutsättningar och antaganden behandlas och diskuteras. Dessutom behandlas internationella och nationella utvärderingar och jämförelser.

FÖRVÄNTADE STUDIERESULTAT

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna:

- redogöra för det svenska skolsystemets framväxt, utveckling och organisering,
- kritiskt granska skolsystemets betydelse för återskapande av sociala ojämlikheter liksom för undanröjandet av sådana,
- redogöra för lärarprofessionens formering och varierande förutsättningar över tid,
- diskutera hur politisk styrning av skolan sammanhänger med pedagogisk praktik,
- beskriva och diskutera internationella och nationella utvärderingar av skolverksamhet.

UPPLÄGG

Kursen ges på heltid och förutsätter ett aktivt och självständigt arbete av varje student. Den schemalagda tiden utgör bara en bråkdel av den studietid som kursen kräver.

Undervisningen utgörs av föreläsningar, seminarier och grupparbeten.

Föreläsningar är den klassiska formen av universitetsundervisning och avser att utgöra goda introduktioner till ett speciellt tema inom kursen. Dessa ersätter inte på något sätt den egna läsningen, utan snarare kan sägas att föreläsningarna är en god hjälp att tematisera det egna arbetet. Föreläsningar ges för hela delkursen. Vid en föreläsning tar läraren upp delar av kursens innehåll. Föreläsningen är inte en upprepning av vad som står i litteraturen utan snarare ett stöd för dig för att få en bakgrundsbild, ett sammanhang och hjälp med att strukturera kursinnehållet. Den syftar till att behandla men också kommentera och komplettera kurslitteraturen.

Det ges inom delkursen sju föreläsningar varav två finns inspelade och ligger som digitala resurser i mondo. Föreläsningarna behandlar olika perioder och teman. Det är inte obligatorisk närvaro på dessa föreläsningar, men vi rekommenderar starkt att du tar del av samtliga.

Seminarier är en undervisningsform som sker i mindre grupper och i stor utsträckning bygger på deltagarnas egen aktiva medverkan. Vid seminarierna diskuteras delar av kurslitteraturen (de brukar ofta kallas text- eller litteraturseminarier). Det ställs en del frågor till texterna och studenterna ska diskutera texternas innehåll. Men seminarierna kan också innehålla redovisningsmoment och diskussionsmoment i mindre grupper. Seminarierna sker tillsammans med seminarieledarna inom delkurserna, alltså dina lärare under kursen. Dessa är också de bedömande lärarna som kommer att sätta kursbetyg. Till varje seminarium skall studenten ha läst viss angiven litteratur och delta i seminariediskussionerna. Lokalerna för seminarierna är i de flesta fallen på Institutionen för pedagogik och didaktik, Frescativägen 54. Delkursen består (introduktionsseminariet undantaget) av fyra litteraturseminarier och ett seminarium med gruppredovisningar, samtliga har obligatorisk närvaroplikt.

Närvaro vid seminarierna är obligatoriskt. Vid eventuell seminarief frånvaro bör du lämna en skriftlig kompletteringsuppgift, men med tanke på kursens utformning bör frånvaro ske i mycket särskilda fall och skall inte överstiga två tillfällen.

Basgrupper innebär att varje seminariegrupp delas in i mindre basgrupper, deltagande i basgruppsarbetet är obligatoriskt. Basgrupperna skall arbeta med en större gruppredovisning som presenteras för övriga seminariet under seminarium 6. Tänk på att göra en rättvis arbetsfördelning.

Litteraturstudier: Kurslitteraturen utgör navet i delkursen och är huvudunderlaget för examination, seminariediskussion och grupparbete. Det är därför viktigt att du i god tid förbereder och beställer den litteratur som ska läsas inför seminarierna.

LÄRPLATTFORM

I denna kurs använder vi lärplattformen **Mondo**. Den hittar du på www.mondo.su.se, eller via www.mitt.su.se. Du måste registrera dig på Mondo, om du inte redan har gjort det. Förutsättningen för att kunna göra detta är att du har skaffat och aktiverat ditt universitetskonto. I Mondo är du som registrerats på kursen automatiskt inlagd i sajten för denna kurs.

I Mondo finner du sådan information som är gemensam för samtliga seminariegrupper, såsom studiehandedning, examinationsuppgifter, föreläsningbilder, med mera. Dessutom kan seminarieledaren lägga in särskild information för sin seminariegrupp.

EXAMINATION

Delkursen examineras dels genom muntlig och skriftlig redovisning av uppgift genomförd i grupp, dels genom en skriftlig individuell uppgift. Den muntliga examinationen bedöms utifrån en tvågradig skala. Den avslutande individuella skriftliga uppgiften bedöms enligt sjugradig målrelaterad betygsskala.

ATT UPPGIFTEN ÄR INDIVIDUELL INNEBÄR FÖLJANDE

Din text ska vara en självständigt skriven text, som du själv har författat. Den ska vara skriven på dator i ett för textgranskning godkänt format (alltså doc, docx eller pdf) och vara språkligt väl genomarbetad. Citat, referat och anföringar ska vara korrekt återgivna. I texten ska det alltså framgå att du satt dig in i och tillgodogjort dig kurslitteraturen, men också att du förmår föra ett självständigt och underbyggt resonemang kring de frågor som behandlas.

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor än kurslitteraturen, men inte som ersättning för denna. Såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat, och medför anmälan till universitetets disciplinnämnd.

Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) utan att ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras text så att Du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet, eller en studiekamrats hemtentamen.

Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. I samband med bedömningen använder vi ett plagiatprogram för att spåra eventuella plagiat.

VAD BEDÖMS? KRAV FÖR GODKÄNT BETYG

Den avslutande examinationsuppgiften utgår alltid från kursens förväntade studieresultat och det som bedöms är följaktligen de förmågor du har visat prov på under kursen och som kommer till uttryck i examinationsuppgiften. Vid bedömningen tillämpas en sjugradig betygsskala. Det är viktigt att du som student är medveten om att texten inte kan bli godkänd om du inte följer givna instruktioner. För att kursen ska kunna godkännas, måste examinationsuppgiften uppnå lägsta betyget för godkänt dvs. E.

Betyget registreras i Ladok senast 15 arbetsdagar efter examinationsdatum. Om du blir underkänd på den skriftliga examinationen får du göra om den vid ett senare tillfälle.

VAD HÄNDER OM MAN FÅR BETYGET F ELLER Fx?

F och Fx är underkända betyg. Vid betyget F (se kriterierna nedan) gäller omexamination vid senare tillfälle. Komplettering av Fx kan medges om studenten ligger nära gränsen för godkänt. Kompletteringen ska lämnas in inom en vecka efter att kompletteringsbehov har meddelats av examinator. Vid godkänd komplettering av brister av förståelsekaraktär - mindre missförstånd, smärre felaktigheter eller i någon del alltför begränsade resonemang - används betyget E. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betygen A-E. Om komplettering inte inkommit i tid gäller omexamination i sedvanlig ordning.

Examination som inte lämnas in i tid enligt tidsangivelse i studiehandledningen kommer inte att bedömas.

OMEXAMINATION

Om du inte blir godkänd eller väljer att inte göra examinationen i anslutning till kursen erbjuds senare tillfällen. Studenter som får F eller inget betyg efter delkursen avslutats kommer läggas in på en separat mondosajt. Kontakta delkursadministratören om du två veckor innan omexaminationens start ej har tillgång till mondosajten. Information om omexaminationsdatum publiceras på delkurshemsidan.

För varje kurstillfälle erbjuds minst två examinationstillfällen. Det läsår kurstillfälle saknas erbjuds minst ett examinationstillfälle. Studerande som fått lägst betyget E eller G får inte genomgå förnyad examination för högre betyg.

Godkända betyg (i fallande ordning): A = Utmärkt; B = Mycket bra; C = Bra; D = Tillfredsställande; E = Tillräckligt.

Underkända betyg: Fx = Underkänd, något mer arbete krävs och F = Underkänd, mycket mer arbete krävs.

BETYGSKRITERIER

A

- Lärandemålen uppfylls utmärkt i alla delar genom att studenten i sin examinationsuppgift visar att hen på ett självständigt sätt har bearbetat, problematiserat och diskuterat kursens innehåll med utgångspunkt i litteraturen.
- Texten har rikligt med relevanta referenser.
- Texten uppvisar mycket god disposition, mycket god språklig hantering samt mycket god referenshantering.

B

- Lärandemålen uppfylls mycket väl genom att studenten i sin examinationsuppgift visar att hen på ett självständigt och nyanserat sätt har bearbetat och diskuterat kursens innehåll med utgångspunkt i litteraturen.
- Texten har rikligt med relevanta referenser.
- Texten uppvisar god disposition, god språklig hantering samt god referenshantering.

C

- Lärandemålen uppfylls väl genom att studenten i sin examinationsuppgift visar att hen på ett tydligt sätt har redogjort för och diskuterat kursens innehåll med utgångspunkt i litteraturen. Texten har relevanta referenser.
- Texten uppvisar god disposition, god språklig hantering samt god referenshantering.

D

- Lärandemålen uppfylls genom att studenten i sin examinationsuppgift visar att hen på en grundläggande nivå har bearbetat och diskuterat kursens innehåll med utgångspunkt i litteraturen.
- Texten har mestadels relevanta referenser.
- Texten uppvisar acceptabel disposition, acceptabel språklig hantering samt acceptabel referenshantering.

E

- Lärandemålen uppfylls genom att studenten i sin examinationsuppgift visar att hen på en grundläggande nivå har bearbetat och diskuterat kursens innehåll med utgångspunkt i litteraturen.
- Texten kan ha innehållsmässiga brister som ändå bedöms vara godtagbara. Texten har mestadels relevanta referenser.
- Texten uppvisar acceptabel disposition, acceptabel språklig hantering samt acceptabel referenshantering. Struktur och utformning av texten kan ha vissa brister, liksom språk och formalia, men är godtagbara.

Fx

Lärandemålen uppfylls inte i sin helhet. Tänkbara brister kan vara något/några av följande:

- Studenten knyter i vissa delar av sin examinationsuppgift inte an till kurslitteraturen på ett tillräckligt sätt.
- Referenser saknas eller är felaktiga vid återkommande tillfällen.
- Någon del av texten är innehållsligt och/eller språkligt oklar eller behöver utvecklas.

F

Lärandemålen uppfylls inte. Tänkbara brister kan vara något/några av följande:

- Instruktionerna för examinationsuppgiften har inte följts.
- Alltför stora brister finns i förståelsen av kursens innehåll.
- Kurslitteratur saknas eller används på ett alltför begränsat sätt.
- Språkanvändning och/eller disposition gör texten alltför svår att förstå.
- Referenser saknas i stor utsträckning.

PLAGIAT

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, s.k. självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

FUSK

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1–6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor och disciplinnämnden.

STUDENTINFLYTANDE

Möjlighet till studentinflytande förutsätter kunskap om de kursplaner som kursen är upplagd efter. Inom ramarna för kursplanernas mål och för den obligatoriska kurslitteraturen samt övriga aktiviteter som kursansvarig institution beslutat om, har varje seminariegrupp möjlighet att påverka arbetsformer och innehåll i seminarier.

Vi rekommenderar därför att varje seminariegrupp utser en eller två studeranderepresentanter (helst vid första träffen med seminariegruppen). Representanternas uppdrag är att diskutera eventuella frågor och problem med sina respektive lärare och, om det skulle behövas, med kursansvariga lärare.

STÖD I STUDIERNA

Om problem uppstår i dina studier, är det viktigt att Du på ett tidigt stadium underrättar den gruppansvarige läraren för att ni gemensamt ska kunna göra överenskommelser. Om Du har ett dokumenterat funktionshinder eller dyslexi bör Du kontakta Sektionen för studentstöd som har särskilt ansvar för studenter med funktionshinder. Du kan då få hjälp med studiestöd av olika slag, t ex anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamens-tid och/eller teckenspråkstolkning. Se universitets hemsida för kontaktinformation till Sektionen för studentstöd.

KURSENTVÄRDERING

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut. Länk till kursutvärderingen läggs antingen ut på Mondo eller skickas per mejl till samtliga registrerade studenter.